

Norsk Folkehjelp

TV-AKSJONEN 2020:

Frivillighet redder Norge

TV-aksjonen 2020:

Frivillighet redder Norge

Hvem skal nå fram? Til familien som ble ofre for lunefulle naturkrefter, til bestefaren som gikk seg vill i en gang kjente gater, til veslejenta som mørket overrumplet i skogen, til unggutten som et sted kjemper en kamp på liv og død med seg selv? Hvem skal nå fram, før det er for sent?

Svaret er helt vanlige folk.

For beredskapen i Norge er tuftet på frivillighet, ja den er vår aller største dugnad, en dugnad som blir stadig større, med et doblet antall oppdrag de siste årene.

Det er også en dugnad som krever stadig flere frivillige, med riktig opplæring og riktig utstyr. Det er en dugnad alle en dag kan behøve – og som alle kan bidra til.

Når Norsk Folkehjelp søker TV-aksjonen 2020 er det for å styrke Norges lokale beredskap, og sørge for at hjelpen er nær og når fram tidsnok, også i framtiden.

Vår største felles dugnad blir stadig mer krevende

I Norge har vi en lang tradisjon med å hjelpe hverandre når ulykken er ute, og dagens frivillige redningstjeneste hvor Norsk Folkehjelp er en frontfigur og pådriver, er en videreutvikling av denne dugnadsånden. Den består av helt vanlige mennesker som tar ansvar og bruker fritiden sin på å skape et tryggere lokalsamfunn – slik at alle nordmenn vet at noen kommer hvis de trenger hjelp, uansett hvem de er, hva som har skjedd og hvor dårlig været er.

Avgjørende for bosetting og bruk av natur

Denne tryggheten er avgjørende for at vi kan bo i og bruke hele landet vårt. Den frivillige redningstjenesten sikrer kort sagt trygge, robuste lokalsamfunn over hele Norge. Med utstyr og kunnskap som det offentlige ikke har, er de frivillige ofte nødstedtes eneste håp om å få hjelp – ikke minst fordi de med sin lokalkunnskap er mindre sårbare for vær og vanskelig terreng.

Mange steder er også frivillige den primære – og i praksis den eneste – redningsressursen som kan hjelpe til når noe skjer. Ett eksempel er Norsk Folkehjelp Hasvik på Sørøya i Finnmark, hvor befolkningen må belage seg på å vente i fire timer på ressurser fra fastlandet dersom noe skulle skje. Det er en ventetid som i mange tilfeller kan bli fatal, og derfor er Norsk Folkehjelps tilstedeværelse helt avgjørende.

«Som ordfører er jeg imponert og stolt over det arbeidet, kunnskapen, engasjement og innsatsen som de frivillige redningsmannskapene fra Norsk Folkehjelp viser. Hos dem finner vi ressurspersoner vi ikke visste vi hadde i lokalmiljøet vårt. Når vi bor på en øy, er vi sårbare når kriser rammer, men jeg føler meg trygg med de frivillige redningsmannskapene her. De er vår viktigste støttespiller i det sivile.»

– Eva Danielsen Husby, Ordfører i Hasvik

En krise kan dessuten ramme hvem som helst og på så mange vis. Turgåere som går seg bort, har blitt selve bildet på redningstjenestens innsats, men dette er bare en liten del av arbeidet. Det er selvfølgelig viktig, men redningstjenesten handler først og fremst om å ta vare på de svakeste i samfunnet vårt – den gamle

som har forlatt institusjonen i bare nattdrakten på vinteren, eller tenårungen som ikke orker å leve mer. Faktum er at vi i 45-60 prosent av leteaksjonene våre leter etter demente og mennesker i livskrise.

Behovet øker for hvert år som går

Redningstjenestens oppdrag blir bare flere. De siste ti årene har det totale antallet redningsoppdrag i Norge gjennomsnittlig økt med ti prosent hvert år, og samtidig har også bruken av frivillige på oppdragene økt – fra 20 prosent i 2010 til 25 prosent i 2016. Det er rett og slett en liten eksplosjon, og det er ingenting som tilsier at denne trenden ikke fortsetter. Tvert imot, alt tyder på at frivilligheten må forvente betydelig flere oppdrag i årene som kommer – ikke minst fordi samfunnet, naturen selv og vår bruk av den, er i forandring.

Klimaendringer og mer ekstremvær. I en rapport fra Nasjonalt Redningsfaglig Råd fra 2018 anslås det at mer uvær vil bidra til flere oppdrag. Hendelser som flom, skred og bortfall av strøm vil kreve mer av lokale ressurser enn tidligere, samt at endrede værforhold fører til at lokalkunnskap blir enda viktigere for å løse redningsoppdrag på en effektiv og trygg måte.

Økt turisme. Med flere mennesker ute i naturen, utfordres redningstjenestens kapasitet flere steder. Vi må kort sagt ha nok ressurser på de mest populære turistmålene, slik at de frivillige ikke slites ut. Norsk Folkehjelp Strand og Forsand, som også har beredskapen ved Preikestolen, rykket for eksempel i 2018 ut på 60 aksjoner. Det kreves sterke og robuste redningsgrupper for å takle slike oppdragsmengder.

Endring i bruk av naturen. Vi drar på stadig mer ekstreme turer for å oppleve norsk natur. En aktiv befolkning er positivt for folkehelsen, men gjør også at flere skader seg på mer utilgjengelige steder. Dette krever mer av både utstyr og mannskapenes ferdigheter enn for bare få år siden. I tillegg til at oppdragsmengden øker mange steder, trekkes også sesongene ut. Der det tidligere kun kom turister på sommeren, er det i dag besøk hele året. Dette stiller høye krav til kontinuitet i beredskapen hos de frivillige.

Den «moderne» frivilligheten er også en utfordring

Samtidig opplever vi også en omfattende endring i *frivilligheten* i Norge. Mannskaper i redningstjenesten deltar i en avgjørende, men svært krevende form for frivillighet. De er i beredskap døgnet rundt og vet aldri når alarmen går. Dette krever fleksibilitet fra både familie og arbeidsgiver. Gjennom året tar redningsmannskapene kurs og trener jevnlig for å bygge kompetanse og opprettholde livsviktig kunnskap. I tillegg kommer arbeidet med å drifte et lokallag og samle inn penger til utstyr.

Trendene innen frivillighet i dagens samfunn er at færre binder seg til én organisasjon, og uttrykk som «to-timers frivillighet» har vokst fram. Redningstjenesten har ikke rom for denne typen frivillighet, og det er helt avgjørende at det er attraktivt å bruke fritiden på nettopp dette.

I samspill med det offentlige er den frivillige redningstjenesten på mange måter vår største felles dugnad.

«Et moderne samfunn vil ikke kunne fungere uten en effektiv redningstjeneste, men det viktigste grunnlag for vår redningstjeneste er at den forvalter noe av det mest sentrale i vår kultur: Respekten for menneskelivet og solidariteten oss imellom når noen trenger hjelp.»

– Justis- og beredskapsdepartementet

En dugnad for dugnaden er avgjørende

Den frivillige dugnaden utfordres altså på mange områder – og vi behøver en kraftig opprustning for å håndtere redningstjenestens utfordringer i dag og i framtida. Vi må bygge en mer robust og effektiv redningstjeneste, og da trenger vi en betydelig satsing på tre områder: *Organisasjonsbygging, opplæring og kompetanse- bygging – og operativ kapasitet.*

Til dette behøves det midler – og det er dette vi håper at TV-aksjonen kan bidra til – i en dugnad for dugnaden. Et felles løft for å gjøre nordmenn trygge også i framtida, uansett hvor de er eller bor.

Utfordringer og behov i beredskapen i Norge

Kartet viser landet inndelt i landets 12 politidistrikter. Tall for antall aksjoner viser totalt antall hendelser koordinert av Hovedredningssentralen per politidistrikt i 2018. Frivillige ressurser bidrar ikke på alle disse hendelsene, men deltar på en stadig større andel.

Alle distrikter har potensial for hendelser der vei/transportnettet ikke vil fungere normalt eller andre store hendelser som krever god grunnberedskap selv på steder der det ikke er mange hendelser til daglig.

Nordland

Antall aksjoner 2018: 285

Utfordringsbilde: Har et eskalerende antall turister som kommer for å oppleve flott natur, men uten at distriktet nødvendigvis har den samme tradisjonen for redningstjeneste som i Troms. Et fylke med stor variasjon i ressurstilgang og stort spenn i type oppdrag. Har årlig mange snøskred-hendelser og et stort potensial for alvorlige ulykker i forbindelse med dette.

Troms

Antall aksjoner 2018: 133

Utfordringsbilde: Årlige skred-aksjoner, i kombinasjon med økende ski/fjellturisme, utfordrer beredskapen på vinters tid. Et distrikt som krever allsidige ressurser som takler utfordringer fra fjord til bratte fjell. På grunn av få folk/hendelser er det få ressurser i deler av fylket. En stor andel av hendelsene her, er redningsoppdrag etter folk som har skadet seg på tur.

Finnmark

Antall aksjoner 2018: 85

Utfordringsbilde: Et distrikt med store avstander og lite ressurser fra både de frivillige organisasjonene og det offentlige. Få oppdrag har en påvirkning på motivasjonen for å bidra som frivillig og kan vanskeliggjøre rekrutteringen til frivilligheten.

Møre og Romsdal

Antall aksjoner 2018: 138

Utfordringsbilde: Et distrikt med krevende terreng, fra fjord til bratte og høye fjell. Redningsressursene opplever økende skiaktivitet i fjellet og dessverre flere alvorlige ulykker i forbindelse med dette. Distriktet har også potensial for økende skred-problematikk ettersom klimaet endrer seg. Rundt halvparten av oppdragene her er søk etter savnet person.

Trøndelag

Antall aksjoner 2018: 178

Utfordringsbilde: Store variasjoner fra tett befolkede sentrum til små lokalsamfunn både innenlands og langs kysten. Har mye kyst/fisketurisme med potensial for redningsaksjoner. En stor andel av hendelsene her, er søk etter savnet person.

Innlandet

Antall aksjoner 2018: 126

Utfordringsbilde: Et stort politidistrikt med store avstander, som dermed er avhengig av mange og spredte ressurser. Særlig utsatt for økende flomfare på grunn av klimaendringer. Leteaksjoner utgjorde godt over halvparten av hendelsene i 2018. Disse kan være tidkrevende og krever utholdenhet hos de frivillige ressursene.

Vest

Antall aksjoner 2018: 324

Utfordringsbilde: Et distrikt med kompleks geografi som kan medføre lange kjøreavstander. De store fjordene krever ideelt sett ressurser på begge sider av fjorden for å spare viktige minutter når alarmen går. Distriktet har i dag variabel ressurstilgang.

Sør-Vest

Antall aksjoner 2018: 199

Utfordringsbilde: Har opplevd en ekstrem økning i turisme de siste årene, noe som har ført til sterkt økende aktivitet i fjellet og naturen for øvrig. Nærhet til internasjonal flyplass og båthavn gjør at besøkende enkelt har tilgang til store deler av distriktet. Her er det også stort potensial for nye store turistattraksjoner, samt økende sjø/fisketurisme.

Agder

Antall aksjoner 2018: 155

Utfordringsbilde: Dette er et distrikt som over tid har vært utfordrende for frivilligheten, og har dermed stort behov for flere ressurser. Har stor fritidsaktivitet på sjø og vann, og opplever jevnlig ulykker i forbindelse med dette. Rundt en tredel av hendelsene her er søk etter savnet person.

Oslo

Antall aksjoner 2018: 169

Utfordringsbilde: Den store befolknings-tettheten gir stedvis høyt oppdragsvolum. Dette krever igjen mange ressurser som tåler hyppig oppdragsfrekvens. Over 85 % av hendelsene i Oslo i 2018 var søk etter savnet person. Dette krever god kunnskap om søk, samt evne for mannskapene å takle ulike situasjoner og møter med særlig sårbare grupper. Mange av leteaksjonene omfatter søk etter demente eller mennesker i livskrise.

Øst

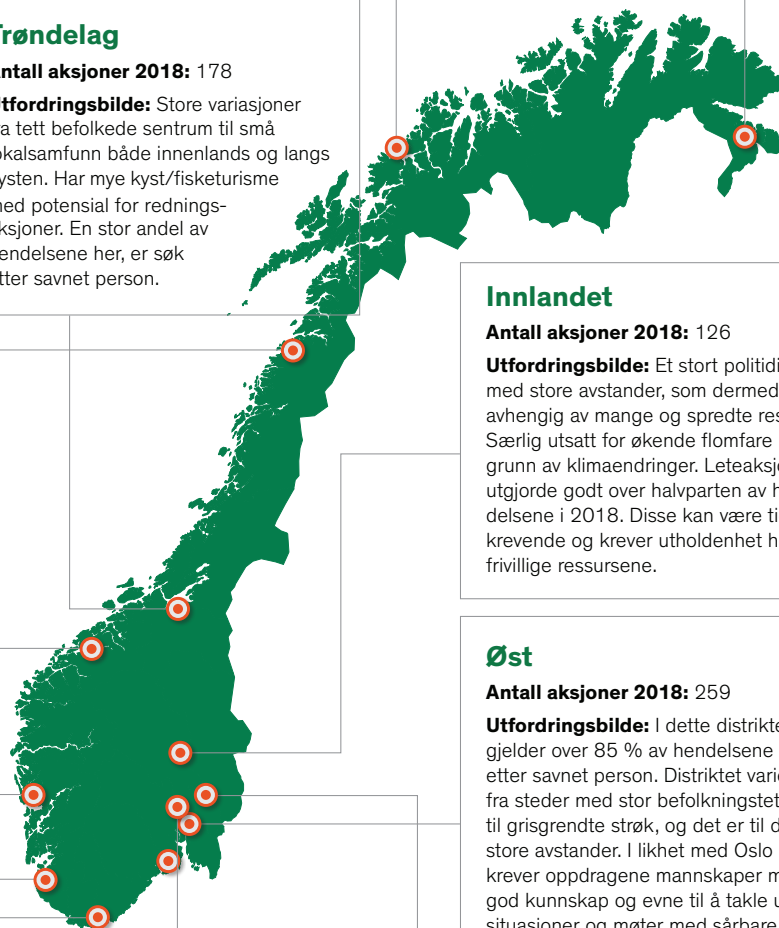
Antall aksjoner 2018: 259

Utfordringsbilde: I dette distriktet gjelder over 85 % av hendelsene søk etter savnet person. Distriktet varierer fra steder med stor befolkningstetthet til grigrendte strøk, og det er til dels store avstander. I likhet med Oslo krever oppdragene mannskaper med god kunnskap og evne til å takle ulike situasjoner og møter med sårbare grupper. Oppdragsmengden utfordrer også kapasiteten til de frivillige ressursene.

Sør-Øst

Antall aksjoner 2018: 486

Utfordringsbilde: Et distrikt med terreng som varierer fra kyst, skog og fjell, til vidde. Dette krever en særlig allsidighet i beredskapen. Dette er det politidistriktet med flest oppdrag i landet for frivillige, noe som krever robuste ressurser som tåler en stor belastning over tid. Over 75 % av hendelsene her er søk etter savnet person.

Organisasjonsbygging: Framtiden krever flere frivillige

«Da jeg skadet meg på skitur kom redningsmannskaper fra Norsk Folkehjelp på scooter for å hjelpe. Da alarmen gikk, hadde de sluppet det de hadde i hendene for å rykke ut.»

– Marit Stagrum Ottem, Tromsø

Vår viktigste ressurs er kompetente mannskaper over hele landet. Lokale ressurser er avgjørende for:

- kortest mulig responstid når minuttene teller
- god lokalkunnskap når krisen skjer
- å ha god førstehjelpsberedskap over hele landet
- å sikre at lokalsamfunn har utstyr tilpasset lokale utfordringer

Da Marit Stagrum Ottem ble skadet på skitur på Tverrfjellet utenfor Tromsø, var det ikke mulig for ambulansen å nå fram til henne. Alarmsentralen ba om hjelp fra de frivillige i redningstjenesten, som rykket ut på scooter for å redde henne. Det var først i ambulansen inn til byen at hun forsto at de som hadde reddet henne, var frivillige. «Etter denne opplevelsen har jeg fått et helt annet syn på redningstjenesten. Jeg er fryktelig glad og takknemlig for at frivillige alltid står klare for å hjelpe når noe skjer», sier hun.

Det aller viktigste vi kan sørge for er at det finnes en god beredskap overalt i landet. *Du skal være trygg på at noen er på vakt for deg – uansett hvor du befinner deg.* Over hele Norge sørger frivillige mannskaper for nettopp dette, selv på steder som er langt unna offentlige ressurser, men det er også mange steder som mangler denne viktige frivilligheten. Det er selvfølgelig ulike behov for lokal beredskap på ulike steder i landet, men så lenge den generelle trenden er at oppdragsmengden øker, må vi målrettet jobbe med organisasjonsbygging – med ganske enkelt å rekruttere flere frivillige.

- Forskning viser at mange kunne tenke seg å bli frivillig dersom de hadde mer informasjon om hva redningstjenesten gjør. Vi ønsker derfor å gjennomføre større nasjonale informasjonskampanjer som viser redningstjenestens rolle i samfunnet og hva det innebærer å være frivillig på dette feltet.
- Større rekruttering krever at vi som organisasjon jobber mer oppsøkende for å finne nye frivillige og opprette nye lokallag der det i dag ikke finnes frivillige beredskapsgrupper. Vi vil derfor bruke ressurser til i mye større grad enn i dag å reise rundt i landet, oppsøke lokalsamfunn, holde informasjonsmøter og drive opplæring lokalt.
- For å bygge nye redningsgrupper med nok mannskaper kreves det tett oppfølging de første tre årene: for å få lært opp nok mannskaper, få på plass det utstyret de trenger i laget og til hver enkelt frivillige, sikre en bærekraftig økonomi og gjøre seg kjent i lokalsamfunnet.

Stor bredde i egenskaper og ekspertise behøves

Flere redningsgrupper og flere frivillige i redningstjenesten er avgjørende for å møte behovene i framtida. I dag rekrutteres nye mannskaper i stor grad gjennom de som allerede er aktive, og vi ønsker å i større grad ta i bruk nye kanaler og nettverk for rekruttering. Norsk Folkehjelp er en åpen og inkluderende organisasjon, og også redningstjenesten trenger ulike typer mennesker med forskjellige kompetanse og egenskaper, som ledelse og organisering, førstehjelp, sikkerhetsvurderinger, navigering, redningstekniske utfordringer og søkemetodikk, for å nevne noe. Vi trenger også de som kan være økonomiansvarlig i lagene eller legge til rette for aktiviteter. Vi har i det hele tatt et stort potensial både i å finne og kommunisere med flere grupper, og vise fram bredden i frivilligheten vår.

Vi må selvfølgelig hele tiden ha kvalitet i fokus for å best mulig ivareta de som trenger vår hjelp. Vi skal være

en ressurs for mange typer hendelser – også de krevende, uvanlige og uforutsigbare – og må være rigget for dette. Basert på analysen av utfordringer og behov i dagens beredskap (se forrige side), vet vi hvilke ressurser det i hovedsak er behov for på ulike steder, og kan jobbe målrettet med å bygge disse ressursene. Slik kan vi ivareta behovet for både kvalitet og kvantitet.

Med midlene fra TV-aksjonen skal vi bli flere til å hjelpe dem som er i nød:

- Rekruttere 2 000 nye frivillige redningsmannskaper
- Etablere redningsgrupper slik at vi dekker alle kommuner i landet, med særlig vekt på områder med svak beredskap eller høy aksjonsbelastning
- Sikre varig operativ beredskapskapasitet i alle redningsgrupper med:
 - Minimum ti mannskaper i beredskap for utrykning
 - Egen instruktør
 - Egen leder

Du skal være trygg på at noen er på vakt for deg – uansett hvor du befinner deg.

Opplæring og kompetansebygging: Framtiden krever mer kompetente frivillige

«Hvis du ligger i en lomme i snøskredet og venter på å få hjelp, må du bare be om at det kommer noen kjapt, og som vet hva de skal gjøre. Derfor øver vi igjen og igjen – på å jobbe raskt og riktig – for sekundene teller.»

– Linda Haaland, fagleder i skredgruppa i Norsk Folkehjelp Tromsø

En forutsetning for en effektiv redningstjeneste i Norge, er at det finnes lokale ressurser – med den riktige treningen og kompetansen. Du må kunne stole på at de som finner deg også vet hva de skal gjøre – *uansett hva slags situasjon du er i*. I Tromsø er skredgruppa i Norsk Folkehjelp en viktig del av den lokale beredskapen, og de trener annenhver uke på hva de skal gjøre dersom ulykken inntreffer.

Dette er viktig for at fagleder Linda og de andre i gruppen skal ha riktig teknisk kunnskap når de rykker ut, men det er også viktig for å bli et godt team. «Det er helt avgjørende for å gjøre en god jobb at du har folk som du stoler på og som du kjenner godt nok til å gå inn i farlige situasjoner med», sier Linda. Hun understreker hvorfor nok og riktig trening er livsviktig: «Når du trener så ofte som vi gjør, kjenner du deg også til slutt trygg på hva du skal gjøre i en krisesituasjon».

Oppdragene de frivillige utfører kan være krevende, og det er derfor helt avgjørende at hver enkelt er godt trent og forberedt. Det kan fort bety alt for den som er savnet. De siste ti årene har det vært en rivende faglig utvikling på frivillig side i redningstjenesten, parallelt med at kompetansekravene har økt. Derfor er det helt avgjørende også å legge til rette for videreutdanning og utvikling av mannskapene våre.

Hver enkelt frivillig er i dag utrustet for å rykke ut hjemmefra, for raskest mulig å komme fram til pasienten. I sekken har de det utstyret de trenger, de har kunnskapen til å lete på en effektiv måte og til å gi livreddende førstehjelp. De vet å kle seg etter forholdene og ikke sette seg selv i fare, selv i utfordrende terreng. Kravene til dagens redningsmannskaper er med andre ord høye, de skal være allsidige og må takle mange ulike scenarier på oppdrag.

Instruktører og ledere i redningstjenesten er også frivillige. Alle nye lokallag trenger egne instruktører og ledere for å stå på egne ben og sikre bærekraften i eget lag. Dette er personer som velger å ta på seg et ekstra ansvar for den lokale beredskapen, og de er kritisk viktig for utvikling og kompetansebygging lokalt. Det er viktig å sikre en enhetlig og pedagogisk god opplæring av disse nøkkelpersonene. Dette bidrar erfaringsmessig til å redusere kostnader, øke volumet og gi fleksibilitet i gjennomføringen.

Kursene våre må fortløpende holde følge med den faglige utviklingen. Det betyr at vi må jobbe kontinuerlig med å sikre oppdatering av mannskapene vi allerede har utdannet, og vi har et stort potensial i å ta i bruk nye læremåter som e-læring i større grad. En viktig del av målet med e-læring er å bruke mest mulig av tiden på fysiske samlinger til praktisk trening og øvelser i felt.

Samarbeid om fagutvikling

Redningstjenesten er så kompleks at ingen organisasjon eller etat kan drive den alene, og den utøves derfor som et samvirke mellom offentlige organer, frivillige organisasjoner og private personer, og virksomheter. Det er en tjeneste der vi er avhengig av at alle parter bidrar og gjør hverandre gode, samtidig som alle må ta ansvar for å drive tjenesten videre. Over tid ser vi at det er de frivillige som i stor grad har drevet den faglige utviklingen framover, sammen og på vegne av hele tjenesten.

Norsk Folkehjelp har vært en sentral pådriver i fagutviklingsprosesser i redningstjenesten gjennom det siste tiåret, og har i alle år jobbet etter perspektivet «det vi utvikler skal komme den nødstedte til gode, uavhengig av hvem som løser oppdraget». Vi er derfor opptatt av å dele resultatene og løsningene våre med alle i redningsfamilien. De siste årene har vi tatt i bruk nettbrett på aksjoner, noe vi anslår kutter tiden vi bruker på å organisere oss i felt med en tredel. Denne løsningen er også en åpen løsning som andre aktører kan ta i bruk, og vi gir opplæring til de som ønsker det. For oss er hovedmålet med slike prosjekter alltid det samme: Å kunne gi raskest og best mulig hjelp til den som trenger det.

Det er flere fagutviklingsprosjekter vi ønsker å se nærmere på for å bidra til at redningstjenesten blir enda bedre og mer effektiv i framtiden:

1. «Fra søk til redning» – stadig flere leteaksjoner går raskt over i en redningsaksjon. Hvordan kan prosedyrer, kompetanse, utstyr og trening best mulig tilpasses denne utviklingen?
2. Klima – hvordan kan vi takle klimaendringene som vi vet kommer? Vi må i mye større grad enn tidligere tilpasse oss en ny hverdag med hyppigere flom, ekstrem nedbør, bortfall av kommunikasjon, med mer.
3. Droner i redningstjenesten – hvordan kan vi effektivisere aksjoner med ny teknologi? Utviklingen går raskt og droner brukes sjelden i redningsaksjoner i dag, men vi vet at denne teknologien også kan være livreddende hvis det brukes riktig.

Forebygging sentralt

Forebygging har alltid vært en sentral del av Norsk Folkehjelps arbeid for et trygt samfunn. Sentralt i dette arbeidet er det å gi førstehjelpskunnskap til befolkningen og kunnskap som gjør deg trygg på tur. Vi har en proaktiv rolle i dette arbeidet – både sentralt og lokalt – gjennom blant annet tilstedeværelse i fjellet og som formidler av kunnskap rundt snøskred og generell førstehjelpskunnskap og -opplæring.

De siste årene har Norsk Folkehjelp jobbet aktivt for å bedre kunnskapen om, og hjelpen demente og mennesker i livskriser får. Veilederne «Redningstjeneste og personer med demens» og «Rednings-tjeneste og personer med økt selvmordsrisiko», som er laget av Norsk Folkehjelp, har for første gang på norsk beskrevet hvordan redningstjenesten best mulig kan jobbe for å hjelpe disse gruppene. Veilederne distribueres både til politiet og andre organisasjoner som jobber på dette feltet. På denne måten har vi bidratt til mer kunnskap om hvordan vi kan finne de savnede raskere og gi dem best mulig hjelp.

På alle disse områdene ser vi et stort behov for et mer omfattende forebyggende arbeid, med en potensielt stor gevinst hvis vi lykkes med å øke kunnskap og ferdigheter i befolkningen.

Med midlene fra TV-aksjonen skal vi blir *bedre* til å hjelpe dem som krisen har rammet:

- Lære opp 2 000 nye mannskaper
- Utdanne 200 nye instruktører
- Utdanne 100 nye ledere til redningstjenesten
- Gjennomføre tre større fagprosjekter (nevnt over) som skal deles med hele redningstjenesten
- Utarbeide videoer, e-læring og annet kursmateriell for å effektivisere opplæringen av redningsmannskaper
- Iverksette nasjonale forebyggende kampanjer rundt temaene *førstehjelp* og *sikkerhet på tur*
- Jobbe aktivt med problematikken knyttet til selvmordsforebygging og demens i et redningstjenesteperspektiv

Du må kunne stole på at de som finner deg også vet hva de skal gjøre – uansett hva slags situasjon du er i.

Operativ kapasitet: Framtiden krever bedre utstyrte frivillige

«Vi er i en helt annen situasjon enn for bare få år siden. I dag må vi kunne drifte opptil tre aksjoner samtidig, eller tåle at det kommer to aksjoner rett etter hverandre. Da har vi ikke tid til at utstyret må henge til tørk eller lade.»

– Arne Alsvik, beredskapsleder Norsk Folkehjelp Strand og Forsand

De frivillige redningsmannskapene er avhengig av godt utstyr for å løse oppdragene så effektivt og sikkert som mulig. Ofte er tid en avgjørende faktor for å redde liv, og *du skal aldri behøve å være redd for at hjelpen ikke kommer fordi utstyret svikter*. Norsk Folkehjelp Strand og Forsand er et av Norsk Folkehjelps største lag, med kapasitet til å mobilisere opptil 100 mannskaper på kort tid. Hardt arbeid og utallige dugnadstimer må til for at laget skal kunne kjøpe inn det utstyret de er avhengige av for å dekke et vidt spekter av aksjoner fra fjord til fjell. Turistattraksjoner som Preikestolen og Kjerag tiltrekker seg flere turister, noe som øker risikoen for ulykker som blant annet på grunn av nedkjøling, i verste fall kan bli fatale. Dette er en av grunnene til at vi jobber på alle fronter med å kutte tidstyver og å forbedre utstyret vårt.

Vi ser at det å ha personlig utstyr hjemme sparer betydelig med tid når alarmen går, det samme gjør det å ta i bruk teknologi som nettbrett i søk. At redningsmannskapene har riktig utrustning er med andre ord en absolutt forutsetning for å kunne utføre oppdragene raskt nok. En redningsbil som ikke kommer seg fram på en snødekt og dårlig skogsvei kan forsinke hele innsatsen og i verste fall bety at vi ikke kommer fram i tide.

Oppdragenes stadig mer dramatiske karakter tillater ikke at vi i dag velger dårlige løsninger når vi skal kjøpe inn det utstyret vi trenger. Dette handler først og fremst om den nødstedtes trygghet på at redningstjenesten faktisk kommer frem og kan gjøre jobben sin, men det handler også om at de frivillige redningsmannskapene skal være trygge på at de kommer velberget hjem fra oppdraget hver eneste gang.

Hjelp til utstyrsinnkjøp gir positive ringvirkninger

Bak en operativ redningsgruppe ligger det ufattelig mye arbeid. I tillegg til kursing, trening og redningsaksjoner, bruker de frivillige også mye av tiden sin på vedlikehold av utstyr, å drifte laget og samle inn penger til nytt utstyr. En viktig merverdi av en modernisering av utrustningen i redningstjenesten, er også at en mer moderne frivillighet vil gjøre det lettere å rekruttere nye mannskaper.

Vi ønsker derfor å legge til rette for at lokallagene kan få mer hjelp til å oppgradere nødvendig basisutstyr, og da særlig sikkerhetsutstyr, pasientutstyr og hjertestartere. Gjennom felles innkjøp kan vi kjøpe inn utstyr i større partier, som gjør det mulig å få gode avtaler. Slik kan vi få enda mer igjen for pengene enn hvis hver redningsgruppe skal finansiere og kjøpe inn utstyr selv. Målet er ikke å finansiere alt utstyr til alle redningsgrupper, men å gi dem støtten som setter dem i stand til å gjøre den nødvendige oppgraderingen til bilen med firehjulstrekk eller scooteren som takler de bratteste fjellsidene.

Scooterparken er for øvrig et eksempel på hvordan endringen i redningsoppdrag påvirker lokallagenes evne til å gi god hjelp. Redning i stadig brattere terreng krever helt andre snøscootere enn det mange lag har i dag. I tillegg vil mer ekstremvær, flommer og ras på grunn av klimaendringer kreve utstyr som i liten grad finnes i redningsgruppene i dag. En oppgradering av denne typen utstyr, som spader, bårer eller ATV-er gjør at redningen kommer fram uansett forhold, og kan bety alt for de som er isolert fra annen hjelp.

Støtte og standardisering gir tid til å trene

Det finnes i dag ingen standard for hvilke kapasiteter en redningsgruppe har, og dette har i alle år vært tilfeldig ut ifra lokal finansiering. I forbindelse med denne satsingen ønsker vi også å standardisere dette i større grad, slik at det er lettere for lokale grupper å vite hva de trenger og hva som bør være grunnutstyr hos alle gruppene. Vi ønsker å opprette et femårig beredskapsfond der lokallag kan søke om midler til utstyr. Fondet skal først og fremst sikre at grupper har utstyret de trenger til å dekke lokale behov, som spesielle kjøretøy, skredutstyr, ekstra førstehjelpsutstyr, bårer, ATV-er, snøscootere eller båter.

I tillegg til at dette vil ha en direkte effekt på beredskapen lokalt, vil det også ha en viktig effekt for de frivillige. Hvis gruppene får mer støtte til utstyr, kan de bruke mindre tid på inntektsbringende tiltak, og mer tid på trening. Slik vil vi sikre at alle grupper gjennomfører minst ti årlige øvelser og treninger.

Med midlene fra TV-aksjonen skal vi skaffe utstyret som behøves når ulykken har vært ute:

- Opprette et femårig beredskapsfond der lokallag kan søke om midler til utstyr
- Inngå gode innkjøpsavtaler med leverandører av redningsmateriell
- Sikre at alle grupper har nødvendig sikkerhetsutstyr for lokale forhold
 - Inkludert materiell som kommunikasjonsutstyr, uniform, lysutstyr, hjelmer, tau og sikringsutstyr
- Sikre at alle grupper har moderne pasientutstyr og hjertestartere

Du skal aldri behøve å være redd for at hjelpen ikke kommer fordi utstyret svikter.

Hvorfor skal Norsk Folkehjelps redningstjeneste få TV-aksjonen 2020?

Med 2 000 frivillige redningsmannskaper som er i beredskap for samfunnet døgnet rundt, 365 dager i året, er Norsk Folkehjelp en personifisering av den livsnødvendige frivilligheten i redningstjenesten. Den dramatiske økningen i antall oppdrag for de frivillige organisasjonene, merkes da også på kroppen for våre redningsgrupper som rykket ut på 450 aksjoner i 2018. Vi bidrar i leteaksjoner etter bortkomne mennesker, syke mennesker og mennesker i livskriser. Vi deltar i redningsoppdrag hvis noen har skadet seg i terrenget, ved snøskredulykker og i katastrofeberedskap.

I dag har vi 70 redningsgrupper over hele landet, men behovet er mye større.

Alle våre frivillige får kursingen de trenger, slik at de har kunnskapen som kreves for å bidra. Vi utdanner blant annet førstehjelpere, søk- og redningsmannskaper, ledere i redningstjenesten, samt instruktører innen førstehjelp og søk og redning.

Dette er Norsk Folkehjelp

- Norsk Folkehjelp ble stiftet i 1939 og er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon.
- Norsk Folkehjelp er en medlemsstyrt organisasjon med 13 000 medlemmer fordelt på 111 lokallag.
- Alle LOs 930 000 medlemmer er kollektivt tilsluttet Norsk Folkehjelp.
- Norsk Folkehjelp har aktiviteter både i Norge og internasjonalt. Foruten redningstjenesten er vi engasjert i inkluderingsarbeid for flyktninger og innvandrere. Internasjonalt jobber Norsk Folkehjelp gjennom lokale partnere med utviklingssamarbeid for å fremme folks og sivilsamfunnets demokratiske medbestemmelse og vi er en av verdens største mineryddingsorganisasjoner, og bruker vår erfaring i felt til å jobbe for internasjonale våpenforbud.
- Av 2 300 ansatte i 35 land, arbeider 143 i hovedadministrasjonen.
- Norsk Folkehjelp sin visjon er «Solidaritet i praksis». Visjonen krever involvering og innsats for å verne om liv og helse, bygge demokratiske samfunn og styrke folks evne til å mestre egen hverdag.
- 92,4 % av våre midler går til formålet.

I front for en bedre redningstjeneste generelt

Norsk Folkehjelp har 80 års erfaring med førstehjelp og forebyggende arbeid. Denne erfaringen bruker vi i det daglige i felt, men også for å bidra til en bedre redningstjeneste generelt. Vi jobber aktivt med fagutvikling og deltar i nasjonale prosesser for å bidra til en enda bedre redningstjeneste for de som trenger vår hjelp. Dette setter oss også i stand til å benytte midlene fra en TV-aksjon på en effektiv og god måte, og ikke minst skape ringvirkninger i hele redningstjenesten – til beste for dem det til syvende og sist gjelder, hver og en av oss i Norge, som ulykken når som helst og vilkårlig kan ramme.

Erfaring fra tidligere TV-aksjon gir effektiv innsamling

Norsk Folkehjelp hadde TV-aksjonen sist gang i 2011 med tema: «Vi rydder for livet». Aksjonen skapte stort engasjement, og samlet inn 219 millioner kroner til inntekt for vårt arbeid med rydding av miner og klasebomber. TV-aksjonen var svært viktig i vårt arbeid for en minefri verden. Dersom Norsk Folkehjelp får TV-aksjonen i 2020 ønsker vi denne gangen å løfte den nasjonale tematikken «Frivillighet redder Norge», og betydningen av den frivillige redningstjenesten. Vår motiverte medlemsorganisasjon var svært engasjerte i 2011, og vil engasjere seg også denne gangen. Vi hadde i forrige TV-aksjon et godt samarbeid med våre samarbeidspartnere i fagbevegelsen, og ønsker å involvere fagbevegelsen tett også i en TV-aksjon til inntekt for redningstjenesten.

Bygge engasjement for «Frivillighet redder Norge» – et budskap som berører alle

Høst 2019	Vinter 2019/2020	Vår 2020	Høst 2020
• Ansette aksjonsleder • Bygge entusiasme i egen organisasjon • Møte Care for å ivareta deres erfaringer • Innledende møter med våre samarbeidspartnere i fagbevegelsen	• Ansettelser • Velge medie- og kommunikasjonsbyrå • Kampanjeplanlegging • Innlede samarbeid med NRK • Starte arbeidet med næringsliv, innsamling og aktiviteter • Mobilisere og engasjere fylkes- og kommuneapparat	• Etablere lokale komiteer • Utvikle skoleopplegg • Tilrettelegge for lokale aktiviteter • Produksjon av kampanjemateriell • Støtte NRK i produksjonsarbeidet	• Verve 100 000 bøssebærere • Mobilisere vårt nettverk • Gjennomføre aktiviteter og PR-arbeid • Aksjonsdagen og TV-sendingen

Bøssebærere og givere kan engasjeres med nære historier

For en vellykket aksjon er vi avhengige av å engasjere frivillige og bøssebærere. Vi vet at vi med sterke, nære historier kan vise at denne tematikken berører og engasjerer oss alle. Vi tror koblingen mellom frivilligheten i TV-aksjonen og frivilligheten i redningstjenesten, kan fungere bra for å mobilisere bidragsytere til TV-aksjonen. Vi tror også at et fokus på lokal trygghet, lokal frivillighet og hvordan både den frivillige redningstjenesten og TV-aksjonen er store, nasjonale dugnader, vil gi et budskap med godt potensial for mobilisering. Vi ønsker at de mange frivillige i Norsk Folkehjelp legger inn en ekstra innsats i en TV-aksjon som går til Norsk Folkehjelp, og bidrar i arbeidet med å mobilisere bøssebærere og givere.

Skolesamarbeid med stor relevans for elevene

TV-aksjonen er etablert på norske barne- og ungdomsskoler som et fast årlig innslag, i et samarbeid mellom TV-aksjonen og Salaby om et undervisningsopplegg. Vi ønsker å utarbeide et sterkt og relevant tema tilpasset «unge livreddere». Kunnskap om førstehjelp redder liv, og kan deles med familien. Vi tror tematikken vil skape gode diskusjoner, med omsorg for hverandre i fokus, og at barn og ungdom vil oppleve mestring og økt trygghet gjennom kunnskap om førstehjelp. Det er viktig at dette blir tilbudt skolene som et lavterskeltilbud, slik at det er lett å delta.

Fagbevegelsen og næringslivet med insentiv for å hjelpe

Vi vil trekke inn våre partnere og støttespillere tidlig i prosessen, og ønsker å involvere våre hovedpartnere i næringslivet og i fagbevegelsen i arbeidet med TV-aksjonen. Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens solidaritetsorganisasjon, og alle LOs 930 000 medlemmer er kollektive medlemmer av Norsk Folkehjelp. Vi ser i TV-aksjonen et potensial for å engasjere disse sterkere – ikke minst på grunn av den personnære og lokale tilknytningen temaet har. Bedrifter og fagorganisasjoner som ønsker å engasjere sine ansatte, medlemmer eller kunder skal få gode muligheter og redskaper til å involvere seg i aksjonen, og til å nå sine målgrupper. Vi vil koble inn kommunikasjonsbyrå for å jobbe frem budskap som treffer, og sammen utarbeide gode former for samarbeid.